

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından yanıtlanmasını arz ederim.

Ahmet Şık
İstanbul Milletvekili

Finike- Demre- Kaş- Kalkan Bölünmüş Yol Projesi 2017'de açıklanmış, Antalya Valiliği projenin bir an önce başlaması için 22 Haziran 2017 tarihinde 'ÇED Gerekli Değil' kararı vermişti. 2019 yılında Antalya 2. İdare Mahkemesi, Valiliğin ve 11 Arkeolojik Sit, 9 Koruma Alanını doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyecek projeye izin veren Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun kararını doğru bulmayarak iptal etmişti. Karar, 2020 yılında Danıştay tarafından onanmıştı.

2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ÇED sürecini başlatmış. 17 Ocak 2025'te ise tüm itirazlara, yolun Koruma Alanları, doğal alanlar, arkeolojik alanlar, flora ve fauna üzerinde getireceği yıkım Karayolları 13. Bölge Müdürlüğü'nün hazırlattığı raporda ortadayken, Çevre Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu hakkında 'Olumlu' kararı vermişti.

Halkın, yöre köylülerinin, çevre ve ekoloji örgütlerinin itirazları devam etmektedir ve bu itirazların bir kısmı projenin Nihai ÇED Raporu'nda da görülebilmektedir. Tüm itirazlara rağmen Akdeniz coğrafyasının korunan ve korunması gereken özel alanlarından olan Finike-Demre-Kaş-Kalkan coğrafyasını geri dönüşsüz değiştirecek projenin iptali için hukuki süreç devam etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Hazırlanan ÇED Raporu'nda, 1180 dönüm tarım arazisi (yaklaşık 210 futbol sahası), 570 dönüm orman alanı (geniş, iğne yapraklı), 950 dönüm makilik, 440 dönüm zeytinlik toplam 3210 dönüm arazinin tahrip olacağı, 66.000 üzerinde ağacın kesileceği belirtilmektedir. Ayrıca yolun geçmesi planlanan hatta, Sürmeli çiğdemi, Kaputaş andızotu, Likya orkidesi gibi 22'si endemik 454 bitki cinsi projeden zarar görecektir. Bu tahribat düşünüldüğünde rapora ve projeye 'Olumlu' karar verilmesinin gerekçesi nedir?
- 2- Proje sebebiyle Hoyran Antik Kenti, Myra Antik Kenti, Sura ve Kyaneai Antik Kentleri'nin içinde olduğu 11 Arkeolojik Sit, Kaş-Kekova Özel Çevre Koruma Bölgesi gibi 9 Koruma Alanı doğrudan ya da dolaylı olarak zarar görecektir. Ayrıca yol çalışmaları için yapılacak patlatmalar, yer altında ve yer üstündeki tarihi ve kültürel varlıklarımızın tahribine yol açacaktır. Ayrıca güzergâh boyunca tescilli ve envanterli olmayan pek çok tarihi kalıntıya rastlamak oldukça olasıdır. Bu geri dönüşü olmayan tahribat hakkında Antalya Müze Müdürlüğü, Müzeler Genel Müdürlüğü ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan görüş alınmış mıdır? Alındıysa yanıtlar nelerdir?
- 3- Proje için öngörülen maliyetin 2021 yılı verisine göre 2 milyar TL olduğu belirtilmektedir. Asıl maliyeti oluşturacak 11 viyadük/köprü, 6 tünel ve kamulaştırılacak tarım arazilerinin bütçesinin öngörülen bu maliyete katılmadığı görülmektedir. Halkın söz konusu projeyi istemediği, itiraz ettiği ve israf olarak gördüğü, projenin tasarruf tedbirlerine aykırı bir maliyet ortaya çıkardığı düşünüldüğünde, mevcut yolların iyileştirilerek kullanılabilmesinin fizibilite çalışması yapılmış mıdır?

- 4- Halihazırda Demre - Kaş arasında üç şeritli bir yol mevcutken, Kaş ve Kalkan'ı bağlayan bir sahil bir de dağ yolu varken bu yolların geometrik ve fiziki şartlarını iyileştirmek daha kolayken ve ekonomik olacakken, neden mevcut yollara paralel ikinci bir bölünmüş yol üretilmek istenmektedir?
- 5- Bir kaç ay önce Antalya - Alanya otoyolu ihalesi yapılmış ve Limak Holdinge 123 milyar liraya ihale edilmiştir. 2021 yılında 2 milyar TL maliyeti çıkarılmış Finike - Demre - Kaş - Kalkan yolunun halka bugünkü maliyeti ne kadar olacaktır?
- 6- Demre'de örtüaltı tarım, Finike'de coğrafi işaretli Finike Portakalı üretimi yapıldığı kıymetli tarım alanlarının zarar göreceği öngörülmektedir. Tarım alanlarına ilişkin Tarım Toprak Kurulu'ndan izin alınmış mıdır?
- 7- Proje ile birlikte Demre ve Kaş'ı besleyen yeraltı sularının inşaat ve patlatmalar sebebiyle ne yönde etkileneceğine dair bir hidrojeolojik araştırma yapılmış mıdır?
- 8- İklim krizini ve ekolojik yıkımın pek çok boyutunu yaşadığımız günlerde, kesilmesi planlanan 66.000 ağaç, özel çevre koruma alanlarını etkileyerek biyoçeşitliliğe zarar vermesi, inşaat sırasında çıkacak toplam 19 milyon m³ hafriyatın coğrafi etkisi düşünüldüğünde, Bakanlığınızın Çevre ve İklim Değişikliği sorumluluğu bakımından projenin iptali düşünülmekte midir?